

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimni nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računata se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Celjske razmere.

(Ob desetletnici „Celjskega Sokola“).

I.

Celjske razmere! Človek ne ve, bi se li jezil ali bi se smejal tem komedijam, ki se tukaj gode dan na dan. Zagrizeni renegatje, nemčurji in z njimi nacionalci ter prusofili slutijo in čutijo, da se maje njihov nemški steber, in skušajo ga podpirati od vseh strani, z vsemi mogočimi sredstvi, in če ni drugače, tudi z neumnostmi in bedarnjami. Njihove poskušene, a slabo uspele demonstracije imajo namen, slepiti svet, da je Celje še popolnoma nemško mesto. Toda kaj takega dandanes komu natvezati ni prav lahko! Kdor ima samo jedno in isto staro potrto lajno, temu je, posebno na jednom kraju, teško dolgo koncertirati. Početje celjskih nemčurjev in drugih naših zagrizenih sovražnikov pa je podobno hripavi, odurni godbi na jedno in isto staro lajno. Peresce pade v prvo zarezo. Rakuš in sodrugí zasvirajo prvi komad. — Kadar je namreč treba stopiti na branik zatiranega, omajanega velenemštva celjskega, napihne se „celjska žaba“ ter reglja in reglja, graška tetka pa ji sekundira. To ti je vpitje in jadicovanje! Laže, zaobrača, napada, obrekuje, sramoti Slovence in hujska zagrizene, zapeljane nemčurje. To je uvod. Zdjaj pride „trio“. — Po mestnih ulicah frče znane „barabe druge vrste“ ter šepetajo in namigavajo zdaj temu zdaj onemu kaj skrivnostnega, skačejo zdaj v to hišo zdaj v ono prodajalno ter skušajo dopolniti delo „celjske žabe“. — Nato je odmor. Kaj se za kulisami godi, ni sicer znano, kajti organizacija je stara in dobra!

Peresce pade v drugo zarezo, in kmalo slišiš drugi komad. Temni se. Kakor ščurki iz lukenj, prilezejo „barabe tretje vrste“ iz svojih brlogov. To je takozvana svojati ali fakinaža. Ljudje propalih obrazov, vsega usmiljenja vredni, zapeljani fakini, delavci, hlapci docela slovenskega pokoljenja. Korajžo imajo, kajti slovenska kri gori, če tudi v taboru Turkov ali nesramnih nemčurjev. — Pozna se jim, da so pili, gledajo odurno in hrulijo ti prav po živinsko svoj „heil“,

„heil“. Parola jim je navadno kolodvor ali „Narodni dom“, kakor ravno pride. To ti je veselje za mlade, razuzdane in dresirane pobaline. Od vseh strani tekajo skupaj. In dobrodošli so. Brez te mladeži poštenega škandala ni! Oboroženi so kmalo po svoje. Vsak dobi primerno piščal in sicer po moči, kakor ima večjo ali manjšo sapo. Tako sta hitro dva kora skupaj. Pravočasno pride še „štab“, „barabe druge vrste“ s povelji in vojskinimi načrti.

Za vso to druhaljo pa se zbira vbogo, radovedno, nič hudega hoteče in sluteče navadno ljudstvo, kakor radovedne stare in mlade ženice, deklet, delavci, docela neprebujeni Slovence. Smejó se, zasledujejo početje opisane druhalje, to jim je „špas“, to je brezplačna komedija.

Peresce pade v tretjo zarezo in slišiš nov, prav za prav pri jedni in isti potrti lajni, jedni in isti stari komad.

Opisana druhal zagleda Slovence. Pobalinje zvižgajo in brlizgajo, da ti gre do kosti. Barabe tretje vrste „heulajo“ na vse pretege, barabe druge vrste, pod ščitom barab tretje vrste, pa hlastajo in napadajo (seveda le z besedami) kakor privezani popadljivi psi. Cela banda, vsak po svoje. — Radovedno ljudstvo pa se smeje. In kaj bi se ne smejalo taki komediji? Kdo jim zameri, ubogim nezavednežem?

Zagrizeni poročevalec „Graškega Tagblatta“, ultra nacionalc, prečstojnik mestnega magistrata igra seveda pri tem s svojimi stražniki jako čudno ulogo.

Dasi vsi ti dobro vedo, kaka poulična svojati da je zbrana, da je vse le na videz, le pesek v oči, da se ne upajo barabe niti te niti one vrste dejansko koga napasti, posebno zdaj ne več, odkar so jih Slovence že toliko in toliko in obilokrat spravili pod ključ, sopiha in skače imenovani Fürstbauer, kakor da je res vnet za mir in red, kakor boječ se resne revolucije in pobojev, in pogovarja in roti Slovence, da se naj nikar ne podajo v nevarnost, naj se umaknejo, dokler se razburjena „nemška celjska gospoda“ ne pomiri in ne razide!

Rakuš in Stiger in drugi taki tiči pa brusijo pete do raznih oblastev ter kličejo

celo vojaštvo na pomoč, češ, vse črno je pred kolodvorom ali pred „Narodnim domom“, vse nemško Celje je razžaljeno, razburjeno in razdraženo. Bojimo se pobojev. In nakrat zaslišiš peket konjskih kopit, rozljanje sabelj in bajonetov. In za vojaki ti vdre še drugo radovedno ljudstvo in v ozkih, malih tukajšnjih ulicah je seveda kmalo manjša ali večja gnječa. Slovenci, vajeni takim starim prizorom, se smejejo. Tu in tam, kakov hudomušnež zavpije „živio“, češ, komedijantje, le „špilajte“, saj drugih kaj vrednih nemških predstav itak ne morete podati.

In ko se Slovenci podajo v svoj dom, je za komedijante zopet odmor. V gostilni pri „Angelju“, nasproti „Narodnega doma“, je vojni tabor, kjer se pivo toči, kjer se ukradene table razbijajo, (kakor n. pr. tabla g. dr. Dečkova), in kjer se dobijo, če treba, potrebne lestve, da se take table raz hiš snemajo. V tem taboru počastil je povodom obiska Čehov te bojne barabske trume podžupan Rakuš ter jih navduševal s svojo govoranco. In v tem taboru so imeli ob jednom pri tisti priliki stanovanje s potrebno jedjo in nepotrebno pijačo celovski policaji, kakor ob sebi umevno, na stroške mestne blagajne celjske.

Lepa organizacija to, kaj ne? Lepe razmere to! Pa le potrpljenje! Pridejo še pikantnejše stvari, pokazali bomo Celje v pravi luči!

Po tem odmoru je le še jeden komad stare lajne. Peresce pade v zadnjo zarezo. Črne sence lezejo proti gostilni pri „Angelju“. Aviza je, vohuni se vračajo tu: „Slovenci se pripravljajo na odhod iz „Narodnega doma“. Luči po ulicah vgasujejo, črne sence se potikajo pod drevesi in po kotih. In besni kakor risi, zavratno ko mački, čakajo te pijane pošasti, koga bodo napadle. Gorje Slovincu, če ne pozna teh razmer in se sam poda v nevarnost.

Prvi naskok je naloga barab tretje vrste. Dokaz temu že obstreljeni. Kadar slednjič Slovenec le podleže, pristopijo barabe druge vrste s svojimi gorjačami ter vdrihajo po njem, bodisi da že leži na tleh ali je že aretiran in ga drže trije ali štirje

stražniki. In tako je Slovenec napaden, tepen in v zapor vržen, pijana baraba pa čaščena in kot vrli Nemeč spoštovana! Pa kaj samo spoštovan, to bi bilo premalo! „Südmarka“ ima za take tiče cele prodajalnice kot darilo na razpolago!

To je godba celjske stare lajne, to je vedno jedna in ista celjska komedija. Ta komedija napravi na človeka, posebno na tujca, vtis, kakor da bi bilo Celje res nemško, in kakor da bi bili vsi celjski Nemci do skrajnosti ogorčeni.

Toda kdor godbo te lajne večkrat sliši in to komedijo večkrat vidi, temu se odpro oči. Celjski Slovenci vse to dobro poznajo in vedo, da je vse to le vprizorjena igra, pesek v oči. Zato njim ne imponira več zvižganje in hajlanje, z obžalovanjem in s pomilovalnim posmehom odgovarjajo hujskanju in izzivanju barab druge vrste in ponosno, mirnodušno korakajo po celjskih ulicah v odločnem prepričanju, da stopajo po slovenski zemlji po slovenskem Celju.

„Kadar psi lajajo, dokaz je, da jahamo!“ Ne čudijo se celjski Slovenci vsem takim neumnostim in tolovajstvom, saj že davno vedó, kako daleč je strast zmešala nemčurske možgane. Čudijo pa se in mi se z njimi čudimo, da vladni krogi še vedno te komedije ne spoznajo, da se ne zgražajo nad vedno isto staro godbo celjske lajne, da niso vzeli že poštene batine v roko ter namazali Rakuschu, Stigerju in drugim takim tičem, kolikor jim jih gre, ter jih poučili, kako nalogo imajo od vlade, vladarja poklicane oblasti z ozirom na javni mir red in blagor, in da se dajo še vedno premetiti ter k takim komedijam uporabljati celo čast in moč vojaštva.

Dne 15. avgusta se je imela vršiti slavnost 10letnice celjskega „Sokola“.

Z naznanilom kake slovenske slavnosti v Celju je seveda neposredno vselej združeno naznanilo celjske komedije. Za komedijo je pa treba vedno tudi generalne skušnje. Tudi za to poslednjo so Slovenci dali celjskim nemčurjem priliko in povod in kakor že v neki m. št. našega lista naznanjeno, se je ta generalna skušnja dobro obnesla.

LISTEK.

Ne ubij!

Ruski spisal knez Dmitrij Golicein-Muravlin. (Konec.)

Spustil sem jo, kajti zapazil sem, da ne najdem nobenega zadovoljstva v tem, ker ji povzročam bol.

„Čuj, sem ji dejal“, zroč nanjo s sovraštvom, „ne vem, kaj storim s teboj, ali te zapodim, ali ne. Jaz ne vem. Ako bi ne bilo Kolje... Studiš se mi do najvišje mere. Smatral sem te za najboljšo žensko na svetu, a pokazala si se najslabšo. Vedeti mi celo ni treba, ali si me izdala docela, ali pa si me samo hotela izdati... Oboje je jednako nečastno in zoperno. Pojdi sedaj, pojdi takoj... ne morem te videti, lažnjivka...“

Vstala je, šla mimo mene, ter s sklonjeno glavou odšla.

Priznavam v onem trenutku sem se nadejal, da se bode otrovala ali obesila.

Slaba čustva so bila v meni.

Od tedaj je minulo pet let.

Ti si bival pri nas, a nisi zapazil ničesar. Odpustil sem ženi, ne radi slabosti

značaja, marveč zato, ker se mi je zdelo potrebno in častno odpustiti ji, ne oropati sina matere. S čim bi bil Kolja to zaslužil? Kaj je njemu treba plakati radi mojega trpljenja! Duša moja je razbita, uničena, toda o tem veva samo moja žena in jaz. Sin ne ve ničesar, nego stopa v življenje s polno vero v vse dobro. Ali bi bilo morda boljše, ako bi bil ubil ženo, dodavši svoj greh k njenemu grehu? Saj razumeš, zakaj je nisem ubil, razumeš, zakaj bi to zame ne bilo olehčanje, ampak nasprotno, ustvaril bi si večnost iz one minute, ki je sedaj ostala minuta, in katera se je polagoma zarasla z utešljivimi utiski bodočega življenja. Žena, veruj mi, se je skesala. Trpela je mnogo.

Grki so govorili, da celo bogovi ne morejo izpremeniti prošlosti. Da, moja prošlost je neizpremenljiva, in jaz je ne bi izpremenil, ako bi jo tudi pokrival z ubojem. In jaz, razžaljeni mož, sem oprostil, ker sem bil ljubeč oče. In ali sem imel pravico ubiti jo samo radi tega, ker je užalila mene, izdala mene? Ali je ona morda s tem izgubila pravico do življenja? Ali sem jo jaz ustvaril? Ali more morda samo to živeti, kar se napram meni ni zagrešilo?

Jaz je nisem ubil, nego odpustil sem jej. Ako bi ubil ženo, bi storil gnusen zlo-

čin, pokvaril bi dušo svojega sina, omadeževal bi svojo in pribil ženo na greh.

A sedaj... sedaj sem miren.

Po nalivu.

Hrvatski spisal Andrija Milčinović.*)

Spomladanski čas je. Ni one poletne sopare; človek jedva pričakuje malo solnca.

A tedaj se nakrat nebo nabere, potemni, posivi in počrni. Bliski sevajo, po nebu bobni gromenje; izpočetka slabo, a potem vedno bolj — in v polnem dušku se spusti dež.

Sedite v sobi.

Gledate skozi okno, kako se kapljice razprševajo na strehi sosednje hiše, kako se od tod dviga fina meglica drobnih kapljic, kako vetrič udarja; gledate debele kaplje, ki se spuščajo naglo k zemlji in zabijajo vanjo vse, celo sebe. Gledate tanko, vitko koprivo, katera je vzrasla kraj pota, kraj plota, pa jo zviija veter in privija tanki njen list k mrtvem lesu...

Po oknih sobe, v kateri sedite, se je nabrala megla, zameglila so se, in težko se skozi nje krade pogled. Meglica se jih prijemlje v kapljicah in one se potem spu-

*) Iz ravnokar izišle knjige „Zapisci“. Zagreb 1900. Dionička tiskara.

ščajo na okvirje, rišoč čudne, vijugaste široke črte.

Zunaj jenjava.

Oblaki se trgajo, razlezujejo se, kakor čreda splašenih ovac, kakor novopostali hudourniki na zemlji. Tu in tam se že vidijo modre krpice vedrega neba. Bobnenje groma se je oddaljilo nekam daleč in se javlja samo včasih zopet kakor zver, katera premagana beži z bojišča, pa se samo od časa do časa zamolklo tuleč besno in potuhnjeno ozira na bojišče in na njem ostalega zmagovalca.

A vaša okna so še vedno zastarta z meglico, še vedno so zamegljena, slabo prozorna.

Skozi ta zamegljena okna vam prodira v sobo solnce, toda nekako vodeno, slabo, uprav bolešno.

Vidi se tam tudi pomladno zelenje dreves, ali to zelenje ni živo.

Vedrina, vedrina!...

Ona lepa, modra krpica vedrega neba!...

Veste, da je minilo ono težko, ono grozno, veste, da se je vse oddahnilo, da se vedri, ali vi želite videti, naravnost z roko otipati to vedrino.

O kako je to težko!

Dne 5. t. m. vrela je velika množica celjskih Slovencev na kolodvor, da se pelje na Ponikvo. Pridrdral je prvi vlak. Že itak skoraj poln, odpeljati je mogel le nekaj celjskih in okoliških Slovencev. Prihrumel je drugi vlak še daljši in že prenapolnjen. Priklopiti so morali več vozov, da se je mogla ogromna množica odpeljati. Zaorili so „Živio“ in „Na zdar“ klici, osupnjeno gledali so nemčurji, in bilo jih je strah. Razne misli poditi so se morale jim po glavi, in ukreniti je bilo treba, kako bi dali duška svoji ogorčenosti, kako bi prikrili svoj strah in svoj srčni bol. Vzeli so svojo staro lajno v roke ter zaigrali par komadov, češ, ravno prav, treba je skušnje za bližajočo se slavnost. Proti 9. uri zvečer bile so barabe raznih vrst na svojem mestu. Radovedno, nevedno ljudstvo zbralo se je seveda bolj v ozadju pri poslopju mestne hranilnice, ter radovedno čakalo na brezplačno komedijo. Nemški junak Fürstbauer s svojimi stražniki igral je fino svojo ulogo. Prekanjeni nemčurji so krik zagnali, kaka nevarnost da je, in kmalu začuli so se trdi koraki vojakov brambovcev, za katerimi je seveda drla še druga radovedna množica. Ko se je vlak ustavil, izstopila je ogromna množica celjskih in okoliških Slovencev, ne navadni kmetje ampak sama navdušena inteligenca slovenska. Prenapolnjen je bil peron, kakor tudi vsi prostori pred taistim, in hodniki in veže na kolodvoru. Impozantno je bilo videti, koliko je tistih za katere vlada, za katere nemčurji nočejo vedeti, katerih nočejo videti. Veseliti moralo je vsacega zavednega Slovenca, njih pa, ki tej množici odrekajo vse pravice, moralo je biti strah, in strah jih je bilo lahko, in strah jih je tudi bilo. Osupnjeni so pustili to množico oditi in celo barabam zaostal je glas ter le tu in tam se je slišal kakšen hripav „heul“ klic iz kakega podivjanega grla.

Celjski „Sokol“ pustil je gospodi prednost, in se zbiral v ozadju krog zastave. In zdaj, ko je množica že odšla, so Sokolu seveda korajžno zastopili pot, češ, nevarnost je velikanska. Toda celjski „Sokol“ neustrašen kakor vsikdar, je protestiral, da se on s silo loči od slov. množice ter zahteval, da se mu pusti prosta pot na svoj dom, da naj stražniki s „skrbnim“ Fürstbauerjem vred stražijo zbrane barabe, ne pa Sokole, katerim nesramna in obžalovanja vredna svojat še nikdar imponirala ni, in imponirala ne bo. Pustili so jih. Celjski „Sokol“ nikdar ni delal nemira in nereda, radi česar je v čast in ponos celjskemu slov. življu. Zapoved oblasti je še vedno ubogal, ker pozna disciplino, in ker ne zna zlorabiti sile. Korakal je po odkazanem mu potu po „Ringu“ in po umazani razdrapani bolj blatnemu jarku v umazani gorski vasi kakor pošteni cesti podobni „Graben“ ulici. Niti heulanja, niti žvižganja ni bilo čuti. Pač pa je večji del cele pri poslopju nemške hranilnice zbrane, črne množice se pridružil Sokolom, slovensko jih pozdravljajoč, in nastal je homerski krohot, ko se je zvedelo, da je ogromna množica slovenskega mišljenja, in da je prišla gledat le iz radovednosti brezplačno komedijo ter došlim v toliko pomoč, da bi imeli priče, če bi se drznila svojat izzivati.

Komedije je bilo konec, vojaške stotnije pa so odšle. Pretkani Rakusch in preponižni Stiger pa sta si stiskala roke in v objemu si klicala rekoč: Stala sva zopet vrlo na braniku celjskega Velenemštva, storila sva svojo prusofilsko dolžnost. Rešen je Alldeutschland! Pozni rodovi naših vrljih barab piskali nam bodo slavo in čast, urednik „celjske žabe“ pa je prav spoštljivo povzdignil svoje oči na tablo z napisom „Bismarkplatz“, in ušel je z njegovih junaških prs vzdih: Talenta pa sta ta Stiger in Rakusch, pa ti sveti nam Bismarck si bil še večji talent! Heul! Heul! Vladni zastopnik pa je po trudapolnem delu, zmučen in utrujen zaspal. Mučil pa ga je strašanski sen! Premetaval je izmučene kosti svojega rodstva z ene blazine na drugo. In kaj bi tudi ne! Privalila se je pred njega cela množica Sokolov, vsi Celjani! Na čelu jim Stiger in Rakusch in bili so v rudečih srajcah ter mu klicali: Na Zdar! Na Zdar! In trebušasti Oechs (vreden svojega imena) zastavonoša! Idrjčan Armbrustschütz, trobentač! Zamrmrale so mu usta in kriknil je v temno noč: O joj, o joj, medalja za posebne zasluge na celjskem kolodvoru dne 5. t. m. ob 9. uri zvečer je šla rakom žvižgat.

V Ljubljani, 17. avgusta.

Afera Tacoli-Ledochowski.

Opetovano je bilo v avstrijskem parlamentu na dnevnem redu že vprašanje dvo-boja. Vojni ali domobranski minister sta zagovarjala dvo-boj med častniki, vendar pa sta ga omejila le na posebne slučaje, katere določi častno oficirsko sodišče, in kateri so baje sami po sebi razumljivi. Te dni pa se je končala aféra, ki je za vprašanje dvo-boja v avstrijski armadi vsekakor značilna. Poročnik marchese Anton Tacoli, ki je služil pri 15. husarskem polku, je vpričo tovarišev očital nekemu nadporočniku, da je širil nesramne laži o nekem členu cesarske hiše. Nadporočnik je Tacolija radi tega očitania insultiral ter ga udaril. Marchese Tacoli bi bil moral po navadi med častniki nadporočnika pozvati na dvo-boj, a tega ni storil, zato je prišel pred častno oficirsko sodišče. Tacoli je izjavil, da se z lažnjivcem nadporočnikom ne baje; toda polkovno poveljništvo je priznalo nadporočniku, da mu poročnik mora dati zadoščenje. Na to je Tacoli izjavil, da se sploh ne baje, ker je katoličan, kateremu vera prepoveduje pobjo in predrzno zahajanje v smrtno nevarnost. Zategadelj je oficirsko sodišče Tacolija obsodilo in je izgubil svojo šaržo. Tacoli pa je tekom obravnave izjavil, da mu je tudi neki drug tovariš, katerega je vprašal za svet, pritrdil, da se mu kot katoličanu in državljanu, ki spoštuje zakone, ni treba nikdar bojevati. Ta tovariš je bil stotnik pri generalnem štabu, grof Josip Ledochowski. Sodišče je na to vprašalo grofa, ali misli res tako, na kar je Ledochowski odgovoril, da je nasprotnik dvo-boja, in da se ne bi dvo-bojeval v nobenem slučaju, ker je veren in zakone spoštujejoč katoličan. Na to je oficirsko sodišče razsodilo, da tudi Ledochowski ne more biti več častnik ter ga je degradiralo. Ledochowski je bil pridelen šefu generalnega štaba fcm. Becku ter je ugleden znanstvenik in pisatelj. Tacoli in Ledochowski sta torej nevredna oficirske časti, a navadna vojaka smeta biti. Kot navadna vojaka imata lahko svoje mnenje o dvo-boju, smeta smatrati dvo-boj za greh in za kršenje državnih zakonov, kot častnika pa bi morala smatrati dvo-boj za častno dolžnost. Kot prostaka smeta biti vestna in natančno po „cerkvenih zakonih“ živeča katoličana, kot oficirja pa morata poslušati le stanovske zakone, ker sicer sta nevredna, da bi nosila oficirsko uniformo. Častnik se mora dvo-bojevati, navaden državljan pa je radi dvo-boja kaznovan. Tako mora živeti častnik drugače kot navaden državljan in drugače kot navaden katoličan, sicer mu odreko čast in ga degradirajo. Častniški stan je docela sam svoj, kasta za-se, s svojimi zakoni, s svojimi posebnimi pravicami in dolžnostmi ter s svojimi posebnimi načeli o časti. To je dokazala aféra Tacoli-Ledochowski iznova.

Vojna na Kitajskem.

Londonski in newyorski časopisi so dobili obvestilo, da so mednarodni voji že v Pekinu, in da so poslaniki s tuji vred rešeni. Oficialnega potrdila te vesti še ni in je zategadelj možno, da je vest pre-naglajena. Vsekakor pa so mednarodni voji že prav blizu Pekina. 12. t. m. so zasedli Japonci Tungčou, deset milj od Pekina, brez vsakega odpora. Sovražnik se je menda umaknil za pekiško ozidje. Tako se poroča v Berolin Wolfovemu birou iz Tokia. Z avstro ogrske ladje „Maria Terezija“ pa je došla brzojavka, da stojé zvezne čete le še dvajset milj daleč od Pekina. „Agenzia Stefani“ poroča iz luke Taku 13. t. m., da so zvezne čete 9. t. m. blizu Pekina porazile kitajsko vojsko, katero je vodil Tungfuliang. Iz Washingtona poroča, da je kitajska vlada naročila visokemu uradniku, naj v Tungčou s poveljniki mednarodnih čet obravnava glede spremstva poslanikov iz Pekina. Baje je ta visoki uradnik Evropejcem prijazen princ Čing. V Berolinu mislijo, da so Kitajci ves odpor opustili, ker so bili dvakrat zapored premagani, ter da se mednarodnim četam ne upirajo več. Princ Tuan in drugi vodje boksarjev so baje pobegnili iz Pekina. Iz vseh teh vestij je razvidno, da so mednarodne čete dosegle res znamenite uspehe, in da so res ali že pred Pekinom ali celo v Pekinu. Dolgo pač ne more več trajati, da bodo poslaniki in drugi tuji rešeni. Nevarnost pa narašča baje sedaj za Šanghaj, kjer se je pojavila k nesreči še ne-

sloga med poveljniki. Seveda so zopet Angleži, ki delajo žgago, ter se upirajo, da bi izkrcale tudi druge države nekaj čet. Baje bode treba zato šele pogajanja, ker trdijo Angleži, da spada Šanghaj edino le pod njihov vpliv. Kitajci so porušili zopet dve cvetoči naselbini protestantovskih misio-narjev v Čiesinu in Namonu, ki ležita v okraju Kanton. Ta je bil doslej miren. Grof Waldersee se bode ukrcal v Neapolju. V njegovem štabu bode tudi avstrijski stotnik generalnega štaba Wojczik.

Angleži in Buri.

Lord Kitchener še ni ujel Deweta. Iz Krügersdorpa javljajo namreč 15. t. m.: Dewet je sedaj odstran Wandersdorpa in maršira proti severju, da se združi z Delareyem. Delarey stoji v Rustenburgu. Kitchener in drugi generali zasledujejo Deweta. Iz Tifelaarja pa poročajo, da so čete generala Bullerja dospete blizu Wouterfontaina, ne da bi se jim Buri upirali. 800 Burov s 6 topovi stoji blizu. Ako se združi Dewet iz Delareyem, potem pač ne bo lahko Kitchenerju premagati ju, to tem bolj, ker stoji nedaleč tudi Botha. Vsi trije, Dewet, Delarey in Botha operirajo okoli Pretorije ter onemogočajo Robertsu vsakoršen večji marš. Kakor znano, so Angleži ponudili Dewetu in Bothi po 10.000 funtov šterlingov na leto, ako se podasta. Toda oba sta izjavila, da rajši umrjeta. Ruski kape-tan Ganeckij, ki se je udeležil vojne v Južni Afriki, se je vrnil na Rusko ter tam označil uspehe Angležev takole: Zmagali so tam, kjer je stalo 10 Angležev proti enemu Buru, osvobodili so trdnjave, katere so zapustile že prej posadke in osvojili so mesta, kakor hitro so jih zapustili Buri. Število ujetnikov Angleži vedno pretirajo in njih poročila so vedno lažnjiva. „Svet“ piše, da bo pač zgodovina strgala krinko angleških zmag nad Buri.

Volitev predsednika Zedinjenih držav nikakor ne bo tako mirna, kakor so proro-kovali republičanski listi. Demokratje so dvignili zopet Bryana na svoja ramena, in vrše se dan na dan agitatorski shodi. Kandidatura dosedanjega predsednika Maca Kinleya je zategadelj precej v nevarnosti. Tudi zunanji svet se mnogo bolj zanima za bodoči boj med starima tekmečema, med Macom Kinleyem in Bryanom. Ako zmaga Bryan, zmagajo demokratje s svojim „srebrnim“ vprašanjem. Zlasti Buri žele, da bi zmagal Bryan, ker upajo trdno, da bode Bryan zanje posređoval energično ter jih podpiral diplomatično. Mac Kinley l. 1896., ko je bil izvoljen predsednikom, za svojo izvolitev ni posegel sam v boj, danes pa se vdelezuje volilnih shodov ter sam pridno govori. Zlasti ga podpira vojni tajnik Root, ki je izvršten govornik, generalni poštri vodja Emeji Smith, senatorji Dodge, Foraker in Burrows ter celo bivši predsednik Harrison. Vsekakor bode boj med republičani in demokrati jako hud, ter izida nikakor ni možno vedeti že danes.

Dopisi.

S Krke, 15. avgusta. V nedeljo, 12. t. m., je obhajal naš župnik svojo zlato mašo. Gospod urednik! ko bi Vi videli, kake burke, pa tudi — demonstracije so se vprizarjale zlasti v predvečer okolu župnišča in po Vidmu, oh, to bi se smejali. Največ truda je prizadela zlata maša županu in pa svaku župnikove kuharice, trgovcu R. Saj pa tudi ne smemo povsem zameriti njima. V župnišču so pitali že nekaj tednov sem tu purane in več kokošij, in župan pa R. sta dobro vedela, da puranje in kurje meso dokaj rado leze tudi po klerikalnih grlih, in da ga ne bodeta jedla sama na dan zlate maše, marveč tudi njihji soprogi, hčerke in sinovi. Župan je prejšnjo nedeljo oklical s cerkvenih stopnic zlato mašo in bodril občinstvo, kako da naj proslavlja župnikov jubilej. Vse je oznanjal in napovedoval; kresove, streljanje, zlasti pa razsvetljava po Vidmu in Gmajni. Toda županov glas je ostal glas vpijočega v puščavi. Kresove smo videli komaj tri, streljal je pa župan sam, in pa od župnika najeti Udabov Korel. Ta možiček, ki je dejal, da v farovžu ne bo zibal R-ovih otrok, je prvi postavil na okna svoje bajte nekaj lojenih sveč. S tem je hotel dati vzgled, da bi tudi drugi Videmci razsvetlili svoje hiše. Toda predobro poznajo sosede našega župnika, kakor vsi župljani, ni ene hiše ni bilo razsvetljene, razun kaplanije in Korel-nove barake. S kaplanije so metali otroci

tudi bengalične žveplenke skozi okna. Kaplan je vžgal rakete, pa ne vem, ali so bile za nič, ali so navlaš štrajkale, nobena ni dosegla, kar je želel kaplan. Ob devetih pa sta privlekla seboj pred farovž R. in pa župan svojo gardo; bilo je nekaj otrok iz hribovske vasi, kateri so nosili na palicah neke balončke in se vstopili pred župnišče ter pol ure čakali, kdaj se li prikaže župnik ali pa vsaj kuharica. In niso se motili; župnik in kuharica sta pogledala skozi okno, župan je zavpil: „Živio!“, pa nekaj devic se je bilo oglasilo, drugi pa so molčali. To je bilo vse proslavljenje župnikovega jubileja. A kar je sledilo potem, je naravnost škandalozno. Štiri mlaje so postavljali odborniki, župan in pa R. Ker so bili pa postavljachi skoro vsi nekoliko veseli, niso nikakor mogli dvigniti mlajev. Tedaj pride mimo nekaj fantov, in eden reče, da ne bo nič, da ga ne bodo spravili v zrak. Na to pa zgrabi znanec farovške kuharice železni drog in drugim ukaže zgrabiti tudi za polena in kamenje in jo vdero za mirnimi fanti, kateri so jo rajši potegnili, kot bi se bili pretepali s pijanimi občinskimi odborniki. Znanec farovške kuharice jo je bil pa skupil, tepen je bil — in sicer od ženske, nekateri so dejali, da jo je hotel poljubiti, in da ga je zato namahala. Poleg tega so on in njegovi tovariši zvedeli prav nekaj grenkih in dovtipnih še od drugih sosedov, zakaj po vsem Vidmu je bilo nastalo tako vpitje, da je bilo groza. Župnik je vsaj zvedel, kako modre glave so njegovi odborniki, ko letajo in nore ponoči okoli po vasi in bude mirne vaščane. Morebiti so pa s tem mislili napraviti največjo parado župniku, kdo ve?! Saj vemo, kakšna je klerikalna olika. Marsikaj bi se dalo še navesti, pa bodi dovolj. V nedeljo je bila zlata maša. No, o tem nimamo skoro nič posebnega povedati. Žaljski župnik je z lece oznanjal župnikove zasluge, in ker ni vedel drugega povedati, je govoril o krasni in veličastni cerkvi, češ, koliko si je že župnik prizadel, da jo je tako uredil in okrasil. Pri tem pa govornik ni pomislil, da je to zasluga župljanov pa ne župnikova, saj vemo, da z drugim denarjem se lahko zidajo zlati gradovi. Nad cerkvenimi vrati je pribita deska z napisom: „Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech.“ Krasen napis. Toda mnogo, mnogo vsakdanjih vzgledov nam jasno kaže, da je mnogo duhovnikov, ki niso vredni svojega stanu, in če premissluje razsodni človek to, pač se tudi zlate maše ne more veseliti in zato tudi ne proslavljati. „S kakoršno mero boste merili, s tako se Vam bode odmerjelo.“

Iz Zagorja ob Savi, 15. avgusta. Zadnjo nedeljo obhajali smo v Zagorju valetu tukajšnjega občeprijubljenega nadučitelja g. J. Plhaka povodom njegovega umirovljenja. Manifestacija bila je tako pristržna in je vredna pač, da jo popišemo tudi nekoliko javnosti. O mraku privrelo je vse polno ljudstva in brez kake posebne agitacije h g. Habatu, kateri je le sprožil to misel. Od tod pomikal se je v mraku velik sprevod v žarni svitlobi mnogobrojnih bakelj in lampijonov naproti g. Plhaku. Na čelu sijajnemu sprevodu korakala je sviraje rudniška godba, za njo vrlji pevski zbor s pevovodjem g. L. Habatom in za temi neverjetno dolga vrsta čestilcev in bivših učencev g. nadučitelja iz vseh slojev in vsakovrstne starosti. Pishesdi na mesto, proizvelo se je nekaj točk petja in godbe prav izborno. Slavljenec je bil tako ginjen in ob jednem veselo presenečen, da ni mogel govoriti. In ko je izpregovoril g. Habat nekaj prav pristržnih in jedrnatih besed v imenu bivših učencev in v imenu prijateljev, gromelo je slavljenec iz na stotine grl: „Slava mu in Bog ga živi!“ V spomin podarili so mu njegovi učenci prekrasno diplomu, ročno delo g. A. Rude. Istotako z diplomu obdaril ga je tudi obč. odbor v imenu vse občine ter ga ob jednem izvolil svojim častnim občanom. Tudi Trboveljci odlikoveči so ga z diplomu. Po končani ovaciji šel je sprevod zopet nazaj k Habatu, kjer smo se prav prijateljsko in ljubko zabavali krog našega ljubljenega učnika še pozno v noč. Med tem iznenadjali pa so nas vedno prekrasni vsakovrstni umetelni in bengalični ognji in rakete, kar sta jako okusno naredila gg. Rajner in Birola. In med pavzami petja in godbe vrstilo se se mnogovrstni govori slavljenecu. Prepričani smo, da ta večer ostane neizbrisljiv nam občanom, kakor tudi g. Plhaku.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. avgusta.

— **Osebnostne vesti.** Naš rojak g. dr. Franjo Žižek, ki že celo leto študira socialne in politično-ekonomične vede na Pariški „Ecole libre des sciences politiques“ in „Collège libre des sciences sociales“, bil je v predzadnji seji jednoglasno vsprejet pravim članom takozvane „Société de sociologie“ v Parizu. Čestitamo!

— **Začetek današnje razsvetljave** je določen točno na 8. uro.

— **Quieta non movere.** Naš dolenski dopisnik ima pisavo, ki se jako težko čita. Tako se je zgodilo, da se je v njegov članek „Quieta non movere“ urinila neljuba pomota. Tiskano je bilo „mi smo demokratije in kmetijski birokratizem nam ne godi“, a glasiti bi se imel ta stavek „mi smo demokratije in birokratski aristokratizem nam ne godi“.

— **Se jadenkrat cerkev v Smartnem** pri Litiji in še kaj več. Piše se nam: Zopet ste jo pošteno skupili! Kakor vselej, tako ste bili tudi sedaj s svojim dopisom iz „Smartna pri Litiji“ na laž postavljeni. „Slovenec“ ponavlja to dan na dan. To nesramno prikrivanje resnice od strani škofovega lista mora že vsakemu predsedati! V „Slovencu“ se taji popolnoma vse, in sicer celo vse to, kar je sleherni tukajšnji človek videl in se lahko prepričal. Pred kakimi 14 dnevi bi bili videli, kako je naš vsemogočni dekan letal in „viral“, ko se je razpoka v cerkvi pri stolpu pokazala! Naročile so se takoj vezi, ki so baje tehtale blizu 700 klg, da so se nadomestile z utrpanimi. S temi vezmi se je stolp privezal tertako nekoliko poravnal, a visi še sedaj. Razpoke so se zazidale in tako poskrile. Ali se je to zgodilo z vednostjo in z dovoljenjem stavbinske oblasti? Nevarnost je todaj bila za ta čas, ko se je vršila komisionalna preiskava, odstranjena. A vpraša se: za koliko časa? Cerkev se res v pravem pomenu besede še ni podirala, a tega tudi „Narod“ ni trdil, ali v takih okolišnih ni manjkalo veliko. Seve s cementom, opeko in železom se dá dokaz kmalo odstraniti. Ko bi ga bili slišali, tega prenapelega Lavrenčiča, kako je to nedeljo po prvi maši preklinjal taiste ljudi, ki „take laži“ po svetu trobijo! Tresel se je same jeze in končal z besedami: Bog odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo. Ali on pa ve, kaj dela! In kar on dela pri nas, mora žalostne posledice imeti. Ni zadosti, da je radi te stavbe izmučil in izsesal celo faro, spravil se je še na farovž, akoravno ga je že pred 4 leti znotraj popolnoma premenil ter vzdal takrat čez štiri tisoč gold. Letos pa prezidava na vseh konceh in voglih, kar bo zopet stalo kakih pet tisoč. In pomislite! To dela vse na „svoje stroške“?? Pa saj ima dosti sredstev, da do denarja pride. Pri letošnjih treh procesijah, to je veliko soboto, Sv. Rešnjega telesa in pri slavnosti srca Jezusovega, vpeljal je, da so se sveče v cerkvi prodajale, in so jih naši pobožni ljudje vsakokrat pokupili za kakih 100 do 200 gold. Sveče so seveda potem morali zopet cerkvi izročiti. A „brihtna glavica“ je ukazala, da se sveče ne smejo prižigati. Radi nevarnosti, in ker je tudi ne vžgana sveča v božjo čast. In tako se je omogočilo, da se jedna in ista sveča po petkrat za drag denar proda in slednjič še vedno cerkvi v uporabo ostane. Potem imamo tudi tukaj — straniščni davek! Našemu beneficijatu je postalo rejenemu kaplanu stranišče pretesno. Prezidal ga je in opremil z vsem komfortom. Zato je pobiral poseben davek že nekaj let pri spovednih listkih. A ker niso iz vsakega žepa letele krone, hudoval se je letos, da naj se z listi prinese kaj več denarja, da mu ne bo treba vedno o tem stranišču propovedovati. — In res, letos se je nanoslo do 100 gold. Kako oblastno se postopa proti našemu revnemu kmetu, kaže ta-le slučaj: Ob košnji mrve deževalo je skoraj neprenehoma. Vsak je porabil kako solnčno uro, da bi seno posušil. Po dvadnevem deževanju bila je pa neka nedelja lepa. Tedaj je hitelo nekaj posestnikov seno sušiti. Ali gorje! Kaplan, precej razgret, razlagal je to pregreho pri popoludanskem nauku ter ukazal: Vsi, ki so danes mrvo sušili, morajo priti gospoda dekana za odpuščanje prositi, ker ga niso popred za dovoljenje prosili. Izvirala pa je ta jeza iz tega, ker se niso

kmetje tisti dan v tolikem številu vdeležili tlake, dovažanja gradiva za cerkev. Torej še to malo, kar bi si hotel kmet trpin obvarovati pred škodo in vničenjem je odvisno od milosti teh pijavk. Njim streči, žrtvovati svoje moči samo, da jim vstreže častihlepnosti, ga videti tresočega in ponižnega pred seboj, to je njih skrb, a če ima doma kaj jesti živini dati, to mu je deveta briga. O, kranjski kmet, kdaj boš že dvignil škorenj in dal tem ljudem kar jim gre!

— **Iz Tržiča se nam piše 16. avgusta:** Danes na vse zgodaj, ob 4. uri, je zapustil Tržič kaplan Nadrah, sejalec preprirov in zdražb in ustanovitelj imenitne družbe s svetincami na zelenih in višnjevih „pangeljih“, v kateri so najčistejša devica, seveda bi o njih ne smeli govoriti Ljubelec, Zali rot, graben itd. Neki devici je devišstvo že tako dobro djalo, da išče botra. Nadrah je ustanovil tudi klerikalno društvo sv. Jožefa, katero je rodilo nepotrebnih konzul. Potrebo tega konsuma kaže naslednja slika: Žena nekega kozulca je pravila jokaje: Dokler ni bilo kozula, je moj mož zmirom doma ostajal, še v nedeljah ni čez dva „zeksarja“ zapravil, zdaj pa, odkar je kozul, skoro vsak večer pozno ponoči hodi pijan domov in še tepsti me hoče, zdaj, na — starost. To so sadovi Nadrahove setve. Fanatičnih duhovnikov nas obvari, o Gospod!

— **Izpred sodišča.** Pri tukajšnji deželni sodnji bila je včeraj v drugi instanci razprava proti tovarnarju Avgustu Drelseju, katerega tožnje načelnik gasilnega društva g. Ljudevit Stricelj zaradi razžaljenja časti Drelse zagovarjal se je na široko in globoko in se posebno skliceval na svojo priznano poštenost. Toda sreča mu ni bila mila, ker je sodnja vnovič potrdila, da je Drelse kriv v glavnem delu obtožbe, ker je načelnika Stricelja dolžil po nedolžnem zaničljivega dejanja, očitajoč mu, da se je pri neki licitaciji doseglo 20 gold. v korist požarne brambe, mej tem, ko se je dokazalo, da je g. Stricelj prejel le 16 gld. in jih pošteno v blagajno odštel. Kazen se je Drelseju znižala danes na 50 kron ali 5 dni zapora, ker se neko drugo obrekovanje v kavarni „pri Slonu“ ni moglo do besede dokazati po pričah. Obtoženi moral je tudi danes poslušati od strani obtožitelja marsikatero bridko očitaje, da je skušal sejati nemir v gasilnem društvu. Drelse je poparjen zapustil sodno dvorano, g. Stricelj je dobil popolno zadoščenje.

— **Glas iz občinstva.** Z mnogo strani dobili smo pritožbe, da je občinstvo iz kolodvorskega okraja vsled zaprtja mesarskega mostu navezано na brv v šolskem drevoredu. Do brvi možno je priti po ozki strojarski stezi, ki je, dasi obnovljena, vendarle že tako onesnažena, da mora človek zlasti ponoči paziti, da ne pohodi kako dišečo stvarico. Ker je frekvenca v tej dolgi ulici nenavadno mnogobrojna, želebi bi bilo, da bi še na zgornjem kraju kako svetilko napravili in istotako na obeh koncih mostu v šolskem drevoredu in na sv. Petra nasipu po eno, ki pa bi morale celo noč goreti. Najbolje potrebno bi bilo pa, da bi mestni redar, ki stoji pred Levčevo hišo, kjer sedaj ni nobene frekvence, se premestil k Tratnikovi hiši in vsakega za jedno krono kaznoval, ki ne more najti pisarja in rajši ulico ponesnaži. Take kazni so vpeljane po vseh večjih mestih. Zakaj ne bi bilo to v deželnem stolnem mestu Ljubljane mogoče?

— **Himen.** Včeraj sta se poročila g. Mayer, zasebnik, in gdč. Ivana Mayer rojena Hromec, učiteljica. Čestitamo!

— **Prostovoljno gasilno društvo z Viča in Glinca** priredi dne 2. septembra t. l. slavnost blagoslovljenja razširjenja gasilnega doma ter nove brigadne z ljudsko veselico, srečkanjem, šaljivo loterijo, streljanjem itd. Marljivi odbor se vsestransko trudi, da se slavnost tem sijajnejši izvrši, ter da doseže s tem za društveno blagajno potrebne dohodke. Natančnejši vsprejedi bodo se pravnčasno naznanili.

— **Krajni šolski svet v Globokem** pri Brežicah je v svoji seji dne 12. t. m. soglasno sklenil, da v proslavo cesarjeve 70letnice oskrbi vsem učencem (240) ondotne dvorazredne šole potrebne učne knjige. To je jako pameten in vse hvale vreden sklep.

— **Domača umetna obrt.** V izložbi knjigotržnice Bamberga je razstavljenih

nekaj krasno vezanih knjig. Vezavo je napravil domači knjigovez g. Iv. Dežman, ki je nastavljen v Bambergovi knjigoveznici. Te vezave so docela izvirne, umetnalno dovršene ter zares jako okusne. Gospod Dežmann je vse z zlatom vrezane, v modernem slogu risane okraske sam vrezal ter tudi zlato, s slovenskimi motivi okrašeno zlato obrezo napravil zam. Vezava z najfinjšim usnjem in s svilo je seveda dragocena ter prav primerna za posebne prilike, za albume, diplome, fotografske zbirke in za krasotne izdaje. Gosp. Dežman se je učil v Geri ter je bil odlikovan z diplomom. Tudi priložni marmorirani papir je delo izložitelja ter kaže razne vrste obrez za trgovske in pisarniške knjige.

— **V loteriji.** Uršula K. se je bila navadila močno staviti v loterijo in poskušati svojo srečo tudi pri številkah. Ta teden se je pokazalo, da ima dobre sanje, na katere je bila stavila in zadela res pičlo svotico blizu 100 kron. Ko ji je prinesla njena prijateljica številke, se jih je uboga Urška tako razveselila, da je od veselja padla v nezavest. Zdravnice so jo njene prijateljice, katerim se je vsa blažena zahvalila.

— **Tihotapstvo.** Včeraj je vžitninski prejemnik g. Lotrič zasahl neke železničarje, ko so hoteli vtihotapiti 60 litrov vina. Imeli so vino že v neki veži na Martinovi cesti. Za ta greh so morali danes plačati 45 K 57 v.

— **Konj splašil se je dne 15. t. m.** kočijažu Ivana Mandelju na Starem trgu in dirjal čez Sv. Jakoba trg in po Trubarjevih ulicah na Sv. Jakoba most, koder ga je neki delavec vstavil. Nesreče se ni zgodila nobena.

— **Izgubil je posestnik Alojzij Korenčič** iz Ilovice št. 47, veliko papirnato listnico, v kateri je bilo 260 kron. Korenčič je bil nekoliko vinjen in je nesel suknjo, v kateri je bila listnica, čez ramo.

— **Udaril je mizar Ivan Erjavc** svojega tovariša Jak. Bevka tako s steklenico po glavi, da ga je lahko poškodoval.

— **Tatvina.** Franu Valentinčiču je bilo ukradenih 40 kron, katere je imel v neki knjižnici in jih popustil v spalni sobi.

— **O priliki cesarske 70letne slavnosti** bode danes zvečer tamburaški koncert in umetalni ognji na vrtu gostilne „pri Virantu“, ako bode danes slabo vreme, se preloži na jutri v soboto.

* **Narodna enakopravnost, kje si?** V juniju t. l. je bil fcm. baron Beck z generalnim štabom v Val. Meseriču. Pri tej priliki je več gostilničarjev in obrtnikov razobesilo tablice, na katerih je bil napis, ki se je začel tako: ZDE (tukaj se dobi) ali: ZDE (tukaj je najcenejše to ali ono). „Radi tega, ker je bila besedica „zde“ (tukaj) tiskana ali pisana z velikimi črkami, je smatral okr. glavarstvo take tablice za demonstracijo proti vojaštvu in kaznovalo več gostilničarjev z 10 — 50 K. Lepa je ta! Poslej bode predpisovala vlada še plakate in določala velikost črk za posamezne besede. Daleč smo že!

* **Strah pred „zde“.** Češki „Mir“ poroča: Neki mladenič je pri vojaškem naboru od strahu z zobmi šklepetajoč odgovoril na vprašanje, kako se piše: „Hierněk Hierborský“. — „Kaj“, zavpije nadporočnik, „vi se pišete Zdeněk Zdeborský, pa ne Hierněk Hierborský!“ — „Prosim“, je odgovoril s tresočim se glasom mladenič, doma so rekli, če tu rečem besedo „zde“ (tukaj), bodem zaprt in zato sem to prevel na „hier“.

* **Tatje topov.** V okolici mesta Belina se klati tatinska družba, katera se peča s krajo topov. Dne 31. julija so ukradli en top in kip iz bronu. O teh tatovih ne ve nihče natančnejšega.

— **Se bode vroče!** V Severni Ameriki imajo zopet silno vročino. Osem dni so imeli hladne dni, a kar naenkrat se je vreme prevrglo iznova, tako da so imeli nedavno v Newyorku 95° F, v Washingtonu, Pittsburgu, St. Louisu in v drugih pa celo 98° F. V Chicagu se je pripetilo v enem samem dnevu, da je vsled solnčarice umrlo 11 oseb. Londonski meteorologi menijo, da pride vročina preko morja tudi v Evropo in da bo pri nas še prav zelo vroče.

Književnost

— „Knjižnica za mladino“. Vodstvo „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ je izdalo na slovenske ro-

doljube okrožnico, v kateri čitamo: „Zaveza slov. učiteljskih društev“ je gojila že od svojega začetka plemenito željo, da bi oskrbela naši mladini dovolj primerne berila, ki bi jej bistrilo um in vzor drugih narodov, ki imajo svoje znamenite „Knjižnice za mladino“. L. 1895. je začela izhajati mesečno „Knjižnica za mladino“ v „Goriški tiskarni A. Gabrščka. Izšlo je 24 snopičev, a koncem l. 1896. je založnik ustavil nadaljno izhajanje, ker je imel deficit. Doslej pa je razprodal že precej knjig, da bi bil pokril deficit, ako bi plačali dolžno naročnino bivši naročniki. Zategadelj se je odločil da bo „Knjižnica za mladino“ zopet izhajala. Poslej bo izhajala v četrtletnih, povprečno 12 pol tisk. pol obsežnih, trdo vezanih knjigah za samo 3 K 20 h na leto; posamične knjige bodo dobivali naročniki po 80 h ali 40 kr. s poštnino vred. Uredništvo je prevzel znan slovenski šolnik in pisatelj. Naročnikov mora biti najmanj 1000, ako hočemo zagotoviti „Knjižnici“ vsaj zdaj trajen obstanek. Tovariši! Vsaka šola imej po 2 iztisa, večrazrednice pa vsaj toliko, kolikor je razredov; kjer je mogoče po 2 iztisa na razred! Čimbolj se „Knjižnica“ razširi, toliko večji bo kulturni vspeh. „Zaveza“ pa bo deležna pri morebitnem gmotnem dobičku. Kmalu bodo krajni šolski sveti sestavljali proračune za prihodnje šolsko leto. Rodoljubi! Izposlušajte, da se sprejme primerni znesek za „Knjižnico“. Naši mladinski pisatelji in prelagatelji iz drugih književnostij imajo v naši „Knjižnici“ dovolj prilike, da svoje spise spravijo v svet. Založnik plačuje tudi nagrado po naših razmerah. Ker izide prva knjiga že meseca vinotoka ali listopada, naj se naročniki takoj zglasajo, da bo založnik vedel, koliko iztisov mu je prirediti. Mnoge šole še nimajo dosedanjih snopičev. Prvih pet ni več; v zalogi pa so še ti-lo: Snopiči 6. in 7. „Razne pripovedke“. 8. Antona Martina Slomšeka „Zbrani spisi“. I. Pesmi, snopič za srednjo stopnjo. — 9. „Plemenita srca“. — 10. in 11. Antona Martina Slomšeka „Spisi zbrani za mladino“. 1. Pesmi. 2. snopič za višjo stopnjo. — 12. a) „Hudoben tovariš“. b) „Zmrzle solze na cvetkah Marije Antoinette, francoske kraljice“. — 13. in 14. „Pesmi cerkvene in druge“. Zložil Andrej Praprotnik. — 15. „Zeleni listi“. Kratke pripovedi za otroke, stare 6 do 10 let. Poslovenil Anton Brezovnik, učitelj. — 16. Antona Martina Slomšeka „Spisi za mladino“. III. snopič. Basni, prilike in povesti. Za nižjo in srednjo stopnjo. — 17. in 18. Tatari na Moravskem“ ali Bog ne zapusti svojih služabnikov. „Gozdne cvetke“ ali štiri povesti in tri krajše razprave. — 19. „Slavoj in Ljudmila“. Milosrdna brat in sestra. Zbirka kratkocasnih in poučnih govorov o živalih. I. del. Spisal J. Dimnik. 20. „Bogdanova mlada leta“. Svojim prijateljskom spisal Ljud. Černej. — 21. „Pisanice“ Slovenski mladini, spisal E. Gangl. — 22. in 23. „V domačem krogu“. Zbirka pesmij in povesti za mladino. Priredil Janko Leban. — 24. „Savinski glasi“. I. snopič.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 17. avgusta. Imenovanje penzioniranega štajerskega namestnika in bivšega ministra Bacquehema senatnim predsednikom pri upravnem sodišču je cbudilo veliko začudenje v političnih krogih. Bacquehem je zasedel tisto mesto, ki je bilo doslej rezervirano za finančnega ministra Böhm-Bawerka. Kaj je pravi vzrok, da se je Bacquehem pustil reaktivirati, ni še znano.

Pariz 17. avgusta. Listi poročajo, da pride ruski car 15. ali 17. septembra v Pariz. Car pride sam in ne s cesarico, kakor se je mislilo.

London 17. avgusta. V Belfastu je prišlo mej katoličani in protestanti do velikih izgrediv.

London 17. avgusta. Govori se, da je prezident bivše oranjske repulike Stejn umrl.

London 27. avgusta. Združena armada je prišla v Pekin in osvobodila poslanike. Cesarica-vdova je zbežala. Kje se nahaja cesar ni znano.

London 17. avgusta. Iz Šanghaja se poroča, da se tja namenjeno an-

gleško vojaštvo ni izkrcalo, nego da je odpotovalo v Vajhajvaj. Evropske nase-ljence je to zelo deprimalo, tembolj, ker so Kitajci že začeli napadati Evropce.

London 17. avgusta. Angleška vlada je vse angleške ladje iz Sang-haja odpoklicala.

Novi York 17. avgusta. Kitajci se silno trudijo, da preprečijo vstop združene armade v Pekin. Lihungčang je ponudil združeni armadi, da se pripeljejo v njen tabor poslaniki, kar pa je bilo odklonjeno.

Poslano „Slovencu“.

(Konec.)

Pišete: Jezuite ni Kren spraval v de-zelo. Res je, da je omenjeni škof Urban jih klical, ker se je sam bal; pa tedaj se še niso upali priti. Urban jim ni bil korajžen. Leta 1596. pride par Jezuitov v Ljubljano. Polastijo se Trubarjeve hiše. Hier wirkten sie Hand in Hand mit dem Domdechant Thomas Chrön, welchen der Erzherzog am 18. October 1597 zum Bischof vom Lai-bach ernannt hatte. (Dimitz II. št. 273.) Kako je potem Kren več Jezuitov privabil iz nemških krajev, to ve vsak četrtošolec. Brez Jezuitov se ta energični Tomaž ni upal ničesar opraviti, kakor tudi zdaj mar-sikateri slovenski škof ne. To je resnica, in če je še tako žalostna za naš narod.

Slovenski stanovi 16. stoletja so bili po „Slovenčevem“ zgodovinarju baje Nemci. Ta moč ne razume, da narod šele nastane, kadar se razvije iz kmetije več stanov. Tuja, vojaško organizirana četa si podvrže drugo ter prične z njo poljedelstvo, stalno gospodarstvo. To uči sociologija. V tem so vsi učenjaki jedini. Ta tuji človek, grajščak, ta tuji meščan! — tudi ta je večkrat tuje rase, — zrase z drugim ljudstvom in po-stane del naroda. To najdete mej nemškim, ruskim, angleškim, francoskim narodom; pri nas pa menda ne!

To večkrat povdarjam v svojih spisih, ko našim starejšim rodovinom veleposest-nikov očitam, da niso Nemci, ampak Slo-venci. Torej učeni, pobožni možje pri „Slo-vencu“, ti Auerspergi, ti Hans Ungnadi, ti Lenkoviči, ti Jankoviči, so bili vsi Slo-venci. Že več sto let pred reformacijo (Auerspergi 1096) so njihove rodovine ži-vele z narodom. Prvi reditelji kmetije so bili pri nas. Nemški so govorili, ker je bil narod premajhen, da bi grajščaka in du-hovnika prisilil slovenski mej sabo obče-vati. Po občevalni jezik mej omikanejšimi je bil tudi latinski. Nemški škofje so Nemce pošiljali mej nas, to sem že do-kazal, pa tudi nemške menihe in roko-delce, v farovžu se je latinski in nemški brbralo. Če bi bil ta farovž drugačen, bogme bi bil tudi grajščak že pred refor-macijo glede občevalnega jezika drugačen, ker tedaj sta še bila ta dva vinska in gospodarska brata. Tudi meščan bi bil slovenski govoril. To je gotovo. Gospod Lu-schin je prezel, da so oglejski patriarhi bili dosti časa Bertholdi in da so vsi ta nemški samostan in farovž pri nas radi videli; so bili vsi v zlahti. Ali ti naši grajščaki so bili sovražni tujim ljudem: „Die katho-lische Partei im Lande trat zum ersten-mal seit langen Jahren wieder selbstbe-wusst auf, die fremden mit verletzendem Hochmuth, über den auch die Stände Klage führten: „Fremde Nationen kommen herein, hievor unerhörte Nuntii, die sich dieser und jeder Neuerung unterstehen, ihre Leute mit trotzigem, vermessenem Worten sich viel vernehmen lassen und allen Muth-willen auf der Gasse treiben. Es sind auch die Fremden gewesen, die den Erzherzog beriethen. (Vseučilišni profesor Lossert.) In dalje: „Mit betrübten Gemüt sebe man, dass sich der Erzherzog von solchen frem-den, widerwärtigen Leuten im eigenen Lande einnehmen lasse“, so dejali enkrat združeni posvetni stanovi „Inneroester-reicha“.

Naši stanovi so res par učiteljev v 16. stoletju z Nemškega dobili. Kje zlodja bi jih dobili, če so s silo začeti hoteli, ko so pa „vaše šole“ tako ekselentne dijake v svet pošiljale! Pa dosti tega, v tej stvari niste nič poučeni; vi se le s socializmom mučite in kakor vidim, — oziram se že dlje časa tudi jaz tam okolo, — se boste tudi tam vsaki teden parkrat vrezali, ko se začne enkrat pri nas kak tak boj.

Pa slovensko knjigo, slovensko bogo-služje so ti grajščaki negovali! Orjaki so bili grajščaki reformacijske dobe! Tega menda ni treba z zgodovinskimi datumi dokazati. Slovenska biblija, slovenske pri-dige! Turški boji! In natepli so vaše du-hovniške prednike tako dobro, da je še le bitka na Beli gori, ki je tudi Čehe strla, vrgla naše malo ljudstvo tudi na tla in z njim domačina grajščaka. Potem prihajajo vaši grajščaki v deželo. Imajo dober apetit. So jih drugod iztrajali in iztepli. Ubogi narod potem! Potem je bil tako slaboten, da se same lakote še prav spuntati ni mogel. A parkrat se je vender.

Torej toliko danes na vaših 15 točk. Danes sem na potovanju. Veselo ga prič-nem. Vzamem vsaj zavest seboj, da se nad mano hudo jezite in da ste sami že tako obnemogli, da morate gospoda Rutarja na pomoč proti meni poklicati. Bi res dobro bilo, da bi ta pametni mož pustil stare piskre in vas enkrat z zgodovinskega stališča pogledal; on ima tudi precej hu-morja.

Zdaj pa z Bogom! Dobro je, da vaše nove mokre cunje še ne razobesite proti meni. Bomo še kaj plesali. In škoda bi bilo mene. Vi se v teh praskah učite in jaz tudi. Pa ne od vas. In kaj nova cunja! Cunja je cunja! Jaz pa se nikogar in ni-česar ne bojim. Sem bil že v mladih letih jeden najkorajžnejših, ko smo se fantje zgrabili. Te bojne narave mi sam zlodej ne odpravi in ta ima vendar dosti moči.

K. S.

Protizobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje

Melusina ustna in zobna voda

utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (10—33)

lekarna M. Leustek, Ljubljana

Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,3 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Avgust	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
16	9. zvečer	736,0	17,2 sl. svzhod		dež	
17	7. zjutraj 2. popol.	736,4 735,0	16,8 brezvetr. 24,4 sl. zahod		oblačno del. jasno	40 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 17,3°, nor-male: 18,8°.

Dunajska borza

dne 17. avgusta 1900.

Skupni državni dolg v notah	97,75
Skupni državni dolg v srebru	97,25
Avstrijska zlata renta	116,20
Avstrijska kronka renta 4%	97,55
Ogrska zlata renta 4%	114,85
Ogrska kronka renta 4%	90,60
Avstro-ogrške bančne delnice	1711
Kreditne delnice	662,50
London vista	242,40
Nemški drž. bankove za 100 mark	118,27 1/2
30 mark	23,62
30 frankov	19,31
Italijanski bankovci	90,40
G. kr. cekini	11,41

Zahvala.

Za mnoge dokaze sočutja že mej boleznijo in ob smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne soproge, oziroma matere, sestre in svakinje, gospe

Jožefe Putrich roj. Diewald

za mnogobrojno spremstvo drage rajnce k zadnjemu počitku in za mnoge poklonjene lepe vence izrekamo s tem svojo najtoplejšo in pristrčno zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo slav. društvu „Slavec“ za ganljivo nagrobno petje.

V Ljubljani, dne 16. avgusta 1900.

(1655) Žalujoča redbina Putrich.

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, à 40 kr. in 60 kr. se dobiva samo (1393—6) v deželni lekarni pri Mariji pomagaj M. Leustek-a v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt 11. februarja 1899.
L. Kres, mlekarja.

Pri graščini Ribniški

vsprejme se v službo

vrtnar.

Nastop službe z dnem 1. septembra. Plačilo po dogovoru.

Pismene ali ustne ponudbe na oskrbništvu graščine v Ribnici. (1647—2)

Proda se iz proste roke jednonadstropna hiša

z lepim, ravno kupljenim vrtom; jako pri-pravna je za kakega upokojenega gospoda ali tudi trgovca, ker stoji hiša na križišču več cest, in je v nji trgovina z mešanim blagom in mala tobačna zaloga. (1621—3)

Več se poizve pri Andreju Leskovcu, posestniku v Škofji Loki.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Krope. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Od-hod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 5. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Lju-bljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob ne-deljah in praznikih. (1305)

Učenec

ki je dovršil eno ali dve srednji šoli, sprejme se takoj v trgovino s špecerijskim in no-rimberškim blagom pri (1652—1)

Albinu Rant v Kranji.

10 vinskih posod

(barigel) še v dobrem stanu se proda po nizki ceni.

Povpraša naj se pri Antonu Vilfanu, gostilničarju na Ježici. (1650—2)

Prodajalec

galanterijske stroke, ki je popolnoma večš slovenske korespondence, se pod ugodnimi pogoji vsprejme. Istotako tudi

učeneo.

(1569—4) Ivan Kordik v Ljubljani.

Gostilniški prostori

s 4 sobami, kuhinjo s štedilnikom, drvar-nico, vporabo podstrešja, ter

dve lepi kleti

se takoj oddajo (1653—1)

na Radeckega cesti šte. 1.

Priden komi

dober prodajalec se sprejme takoj v večji trgovini na Dolenjskem. (1624—3)

Ponudbe pod „št. 1901“ upravnistvu „Slov. Naroda“.

Hôtel „Lloyd“.

V soboto, 18. avgusta 1900

v proslavo Najvišjega godu in 70 letnice

Nj. Veličanstva cesarja (1653)

Franca Jožefa I.

KONCERT

novomeške meščanske godbe

od 8. ure zvečer do 12. ure po noči.

♦ Vstopnina 40 h. ♦

Slovenici pozor!

Zahtevajte povsod
nogačice, rolatete,
jopite in vse vrste
pletenin iz
Slovenski trgovce.

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je
trpežno, ceno in so
kosč z vsakim drugim
izdelkom bodist ka-
tere koli konkurence.

Moderce

najnovije façone,
najboljši izdelek

priporočla 33

Alojzij Persché

Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg št. 11.

Zaloga vsakovrstnih
klobukov in čepic

perila, kravat itd. 33

po najnižjih cenah.

Ivan Jax

Ljubljana, Dunajska cesta 13.

Tovarniška zaloga

šivalnih strojev
in velocipedov.

Najnižje cene.

Ceniki zastojni in franko.